

Fedél Nélkül

A Fedél Nélkül egy példányáért terjesztőnk 100 Ft-ot fizet.
Az Öntől kapott összeg adomány, így a lapnak meghatározott ára nincs.



Fotó: Csanádi Gábor

**SZÁLINGER BALÁZS:
„A PADON KÖZÉPEN AZ A KORLÁT,
AZ TÉNYLEG EMBERTELEN”**

2026. január 09. | XXXIV. évf. | 820. szám

Terjesztői sorszám:

Köszönjük, 2025!



Fotó: @bodzaphotography

A talán kissé túlzottan bohókás képről a szerkesztőség tagjai mosolyognak rátok, de a köszönet nem csupán a szűk stábot illeti, hanem mindazt a sok ezer embert, akik közösségünkhöz tartoznak: terjesztőket, alkotókat, művészetkedvelőket, támogatókat, szakmai partnereket és önkénteseket. És főként a Kedves Olvasókat.

Ez a tér nem csupán a munkáról szól, hanem figyelemről, bizalomról és közös gondolkodásról. A Fedél Nélkül olyan hely, ahol emberek történetei találkoznak, és ahol az ajtó mindenki előtt nyitva áll.

Köszönjük, hogy idén is velünk voltatok.

Boldog karácsonyt és sikerekben gazdag új évet kívánunk mindenkinek!

A Fedél Nélkül csapata

FEDÉL NÉLKÜL MŰVÉSZETI PÁLYÁZAT „BETONDZSUNGEL ÉS CSODASZARVAS” TÉMA 2025. NOVEMBER HAVI EREDMÉNYEK

Vers

1. **Fövényi Sándor:** Szentestére
2. **Sárközi László:** Stiletto szonettciklus – XXXIV. szonett
3. **Buzási Sándor:** Amikor a Nap fényét veszti

Próza

1. **Körösmezey Dávid:** A Láthatatlan Ösvény
2. **Zilahyné Anikó Ködmadár:** A kivert kutya
3. **Erika Hajdú Csenki:** Falak között – 1. fejezet

Kép

1. **beko:** Szarvas
2. **eSKá:** Cím nélkül
3. **NF:** Nézz a tükörbe

A november havi pályázatot „Betondzsungel és Csodaszarvas” témában hirdettük meg, az erre az alkalomra megnövelt pénzdíjakat az ötletadó, nagylelkű támogatónk, Török Dávid finanszírozta. Köszönjük szépen!



**„... a padon középen az a korlát,
az tényleg embertelen”**

Interjú Szálinger Balázssal

Szálinger Balázs József Attila- és Artisjus Irodalmi Díjas költő. Keszthelyen született, jelenleg is ott él, Zala vármegye több művében visszaköszön. Verseskötetei mellett több eposz, dráma, útinapló, illetve gyermekeknek szánt könyv fűződik a nevéhez. Legutóbbi verseskötete 2023-ban jelent meg „És most kellelten elrugaszodom” címmel, mely válogatott verseit tartalmazza. 2024-ben bejárta Petőfi Sándor 180 évvel ezelőtti felső-magyarországi utazásainak útvonalát. Erről tudósít tavaly megjelent könyve, amely a „Mintha repülnék” címet viseli.

A Zala vármegyei Alsópáhokon nőttél fel. Mit kell tudnunk erről a településről?

Az itt élők a Festeticsek cselédjei voltak a történelem folyamán, mára viszont már kezdenek nagyon sokan lenni a faluban azok a lakosok, akik az elmúlt 30-40 évben költöztek be. A mi családunk az elsők között volt a „gyüttmentek” sorában. Megszerettük egymást a faluval, de azért „gyüttment” maradok egész életemben. Nemcsak otthon, de mindenhol.

A költészet iránti vonzódásod is Alsópáhokon alakult ki?

Nem, ez már Kaposvárhoz köthető. Oda jártam katolikus gimnáziumba, és a *Laudetur* nevű iskolaújságban jelentek meg az első verseim.

Mely költők inspiráltak leginkább?

Nem hiszem, hogy olyan nagy költészeti inspiráció ért volna a kezdetekben. Egyszerűen ez volt az önkifejezésem. Iskoláskorban gondolkodásunkat a költészeztől nagyban meghatározta Petőfi, Ady, József Attila; rám is ők hatottak leginkább. Később, 17–18 évesen szerintem több „Ady-verset” írtam, mint maga Ady Endre.

21 évesen jelent meg első versesköteted *Kievezni a vajból* címmel, ám ez idő tájt még a jogi pályával is kacérkodtál. A szintén zalai Deák Ferenc életműve is befolyásolt, hogy ez irányba orientáldj?

Nem, ez tök véletlen. De azért nagyon nagy figura volt Deák Ferenc, a zalai megyei közéletben is nagy szerepet játszott, rengeteget tudnék mesélni. Nagyon szeretem, de nem ő inspirált, egyszerűen csak a 90-es években a jogi pálya volt a legdivatosabb. Úgy koptom ki a jogi egyetemről, hogy jött a költészet, és onnantól a jog már nem érdekelt, hisz én úgyszólván Petőfi Sándor leszek.

Barátod, Bödőcs Tibor egy bejegyzésében úgy fogalmaz, hogy közös a kutatási területetek: Zala és benne az ember. Ő ebből stand upot csinál, te pedig verset. Milyen a zalai ember?

Olyan, mint egy átlagember bárhol, olyan, mint egy tolnai vagy alföldi. Nyilván van egy különleges szókészlet meg szociológia, ami összefügg a hegyekkel, a borral, a sok évszázados elzárttsággal. Minden falunak van szőlőhegye, legtöbbször rettenetes a bor, van egy kis humor, másként nézik az idegen embereket, hát ilyenek. A székelyekhez tudnám valamelyest hasonlítani. Nekünk Tibikével valóban múzsánk a zalai ember.

Egyébként Tibikének van egy poénja az egyik estjében, amit tőlem vett át. Az apámnak a pacsai hegyen volt szőlője. Kérdeztem tőle, hogy milyen lett a bor. Válasz: nagyon jó, 200 liter.

Az 1949. évi területcsatolás során az azelőtt Zala vármegyéhez tartozó Balaton-felvidék egésze az új Veszprém megyéhez került. Ez a történelmi tény adja a *Zalai passió c. hexameterekben írt eposzod* alapját. A formához kerestél témát, vagy fordítva?

Ez úgy történt, hogy 1999 augusztusában Keszthelyen néztem a napfogyatkozást. Onnan vonattal mentem Pestre, miközben a *Zalamente, Somogyország* c. könyvet olvastam. Annak volt egy mottója, egy találós kérdés, hogy mi az egyetlen szépség a somogyi Balaton-parton; amire az a válasz, hogy a zalai part látványa. Én a déli parton utaztam, és velem szemben az már nem a zalai Balaton-part volt, hanem a Veszprém megyei. És akkor arra gondoltam, hogy milyen jó lenne ezt egy rendes, igazságtevő nemzeti eposzban megírni, ezt a galádságot, hogy tőlünk elvették Tapolcát, Sümeget stb., egészen az alsóörsi Határ csárdáig. A legenda szerint ebben a csárdában középen volt egy asztal, és ennek a közepén volt a megyehatár.

interjú

Amikor Pesten leszálltam, már az első ének részei is megvoltak. Tehát a történet volt, ami először beütött, és ehhez kellett egy műnem, ami ezt a történetet egyszerre emeli fel és teszi parodisztikussá. Trianon-paródiáról is beszélhetünk, főleg, hogy Kolozsváron jelent meg.

Ha már Kolozsvárnál tartunk, néhány évig éltél ott is, ill. Nagyváradon és Nagybányán. Tösgyökeres zalaiként mi vezetett Partiumba és Erdélybe?

Összetalálkoztam az Előretolt Helyőrség társaságával. Akkor ez nagyon menő folyóirat volt, ami sok fiatalat nevelgetett, és befogadtak engem is. '99 végén ők adták ki az első kötetemet. 2000 nyarán olvastam Ady legjobb barátjának, a magyar kabaré megteremtőjének, Nagy Endrének *Egy város regénye* c. könyvét, ami egy nagyváradi anekdotagyűjtemény. Akkor határoztam el, hogy elköltözöm Nagyváradra, mert ha Ady Endre 22 évesen Váradon élt újságíróként, akkor én is így teszek. Egy hónap múlva Móricz Zsigmond-ösztöndíjasként megérkeztem a cuccaimmal Nagyváradra. A Kanonok soron elmentem a *Bihari Napló* szerkesztőségébe, megkerestem a kultúra rovat vezetőjét, és közöltem vele, hogy én itt leszek újságíró. Annyira megijedt, hogy már aznap kiküldött egy kiállítás megnyitójára. Utána majdnem egy évre ott ragadtam. Adyt hajkurásztam ebben a közegben, bár már nem volt ott a nyoma se. Kolozsváron pedig magánéleti okból töltöttem egy évet.



És Nagybánya?

Ide családdal együtt költöztem egy hónapra, darabot akartam írni az 1918–19-es román megszállásról. És ebből lett a Radnóti Színházban játszott, Rusznyák Gábor által rendezett *Kályha Kati*.

Gyakorta neveznek közéleti költőnek, több versedben írsz a peremen élő emberekről, a „sok kis reszkető egzisztenciáról”. Milyenek látod a hajléktalanság helyzetét a mai Magyarországon?

Hét évig laktam a Kiskörúton, a Kálvin tér mellett, ahol folyamatosan láttam ilyen embereket, akiknek nem is tudtam a nevét, csak egy idő után feltűnt, hogy már nincsenek ott. Nehéz erről egyfajta krédót mondani, de azért a padon középen az a korlát, az tényleg embertelen. Kreatív és embertelen, csodás civilizációs alkotás. A hajléktalanságról való véleményemet talán ez fejezi ki a legjobban.

Keszthelyen is van egy-egy ilyen ember, tavaly meghalt egy emblemikus hajléktalan, Antenna, agyonverték a börtönben. Ő minden november-decemberben csinált valami hülyeséget, és direkt bevitette magát a börtönbe, mert ott fűtenek, majd kijött minden tavasszal. Gyakran az egyik elkerülőút hídja alatt éjszakázott. Szóval, még ilyen kisvárosban is a napi élet része, hogy léteznek hajléktalan emberek.

Tavaly jelent meg a *Mintha repülnék* c. útinaplód, melyben Petőfi Sándor 1845-ös felső-magyarországi utazásának útvonala alapján tett látogatásaidról írsz. Mi vezetett erre az útra?

Térey-ösztöndíjra pályáztam, de nem volt ötletem. Papp Tímea kulturális újságíró barátom javaslatára mentem erre az útra. Szerintem ez egy baromi nagy ötlet, kár, hogy nem nekem jutott eszembe, de végül is én írtam meg.

Mennyiben tudtál azonosulni Petőfivel az út során?

Az a helyzet, hogy én övele túlságosan is azonosulok, már nagyon régóta. Nyilván az *Úti rajzokat* ismertem már korábban, hogy micsoda egy széltoló volt Petőfi, arról már volt fogalmam. De ezeket a helyszíneket látni, és oda elképzelni ezt a széltolót, nagyon jó élmény volt. Emellett pedig volt egy saját utam is, saját történetem, amiből jövök, és azt ütköztetni ezekkel a helyszínekkel szintén izgalmas volt.

Azt gondolná az ember, hogy ha valahol sok magyar volt egykor, most pedig alig vannak, akkor nem tudom ugyanazt a pszichóziát átélni. Eperjes jó példa ennek cáfolatára. Ez ma egy hetvenezres város, kb. 150 magyarral, ott mégis át tudtam élni ezt a dolgot.

Korábban is írtál útinaplót, *Al-dunai álom* címmel. A könnyed hangulatú úti leírások mellett komoly, szinte filozófiai eszmefuttatások is megjelennek a könyvben. Egy helyütt a következő megállapítást teszed: „A nyelvet a hitemhez adták, a vallásomat a nyelvemhez.” Mit értesz ezalatt?

Ehhez nagyon érdekes történet kapcsolódik. A Bánság déli csücskében voltunk, Orsován, és azt gondoltam, hogy mivel a Temesvári Római Katolikus Egyházmegyéhez tartozik, ahol a püspök is magyar, biztos van legalább kéthetente magyar mise. Utána rájöttem, hogy minek is lenne

magyar mise, ha nincsenek magyar hívek. Bent voltam a misén, tudtam menni a liturgiával, tudtam, hol tartunk, de valahogy semmi közöm nem volt az egészhez. Nekem a nyelv a szakmám, és nem éreztem jól magam egy idegen nyelvű misén. Fura és szomorú volt: lehet, hogy én a magyar nyelvhez jobban kötődöm, mint az egész mítoszhoz. Egyébként nagyon érdekes a templom, építészetiileg is modern, a freskók pedig kortárs képzőművészeti alkotások.

Az Al-Duna után evezünk könnyebb vizekre! Ismert vagy a foci iránti rajongásodról, a ZTE-nek szurkolsz, Minarik Ede néven 4 éven keresztül publikáltál a *FourFourTwo* magazin *Hazai Pálya* rovatába. 7 éve így nyilatkoztál: „Nem tud annyira lelkesíteni a válogatott, ez nagyon rossz érzés. Annál jobban szeretem, elhiszem a falusi meccseket és a játék szépségét.” Most hogyan látod a labdarúgás helyzetét Magyarországon?

Félelmetesen sok pénz lett beleöntve, így durva lenne, ha valami kis félsikereket nem lehetne felmutatni, ezek meg is vannak. Nekem nagyon szimpatikus a mai magyar válogatott, szépen játszanak, még akkor is, ha nem a rettenetesen sok pénzzel kibélelt magyar bajnokság adja a játékosok nagy részét. A falusi meccsek sajnos már elmaradtak az életemből.

A foci mellett a zene is meghatározó szerepet tölt be az életedben. Szűcs Krisztiánnal, a HS7 zenekar frontemberével közös projektet a Szűcsinger formáció. 2018-ban *Ennyit tudtunk segíteni* címmel adtátok ki albumot. Az elmúlt időszakban nem voltak előadásaitok. Várhatóak még közös fellépések? Esetleg egy új album?

Ebből is kiestem, de ez egy természetes út. Jött a Covid, aztán nálam is gyerek, nála is gyerek, meg szólókarrier, meg minden más. Például a keszthelyi költözés. Sok ok van, ami miatt már nem tudunk eltölteni két délutánt berúgva egy gitárral, hogy megírjunk egy lemezt; de nagyon örülnék, ha még tudnánk valamit közösen csinálni Krisztiánnal.

Természetes, hogy elmúlnak a dolgok, de azért nem szeretném, ha a Szűcsinger végleg elmúlna, mert nagyon jól érzem magam benne. Valahogy kialakított egy fura családot, baráti kört a narancskalapos rajongóinkkal.

Az album *14-15* című dalának teljes szövegét egy borosüveg felirata adja. Honnan jött ez a kissé avantgárd gondolat?

Egy tókerülő fröccstúra volt az orfűi fesztiválon, és ott az egyik állomáson Tiffán Imre borász Krisztián elé tartott egy üveg bort, hogy „most ebből csinálj egy slágert”. Erre ő rögtönzött egy zenei alapot, és ráénekelte a boroscímke szövegét. Ez a felvétel az interneten is megvan.

Mivel foglalkozol most? Mik a terveid a jövőre nézve?

Mindenekelőtt verseket kell írni. 2022-ben jelent meg a *Koncentráció*, azóta nem írtam új verseket. Na jó, írtam, de nem voltak elég jók, nem is közöltem őket. De nem árt a kihagyás, a hullámvölgyek nélkül nem látszanának a hullámok. Lehet, hogy újra kell tanulnom, hogy hogyan dolgozom. Én is nagyon kíváncsi vagyok, hogy mit írok majd. Emellett van egy *Mohács* című drámám, amit szeretnék jóra megírni. A mohácsi csata előtti hetekben, összeverődik egy társaság, akik mennek a csatába, vagy pont hogy menekülnek előle. Ez is egy vicces történelmi fikció. Utána pedig neki kell állni a *Honfoglalás* eposznak, ami egy nagy életcélom. De mindenekelőtt versek.

szöveg: Sebők János
fotók: Csanádi Gábor

Interjú

Szálinger Balázs:

„A padon középen az a korlát, az tényleg embertelen”

Egy szocmunkás naplója – Nuszer
Mirjam

Befalazott lélek – Gellért András
blogja

Beszámoló

Próza

Erika Hajdú Csenki,
Kőrösmezey Dávid

Kép

eSKÁ, J., Jakab, John Taylor Zoltán,
Karsai Csaba, NF,
Puskás Zsolt Ferenc, Váradi Gábor,
Vidia

Vers

Bartha Katalin, Both Balázs,
Buzási Sándor, Deli Bálint,
Fövényi Sándor, hágyépé,
Nagy Gusztáv, Ötvös Németh Edit,
Sárközi László, Szabó Jolán,
Vasas Tamás, Vasi Ferenc Zoltán,
Zilahyné Anikó Ködmadár,
Zalán György

Rejtvény



NF: Nézz a tükörbe,
2025. november, harmadik díj

Sárközi László

Stiletto szonettciklus XXXIV. szonett

for Cara Delevingne

Az egyetemen korelnök vagyok,
itt a kórházban – taknyos kölyök,
de fingásból már bronzérmert kapok.

Hiányom az edzett, hegyes könyök,
a mániás, monoton megszokás,
szék mellé ülés ágyba fosás,
fogatlan ínny és egyéb örömök...

Ötvenhat évem semmit sem jelent,
ősi tudás tárja ki karjait:
még meg kell vívjam jövőm harcait
ez biztos, mint betonban a cement!

Autóm sincs tizennégy karátból
se szőke bombázóm: a napom lement,
már megtanultam félni Carától...

2025. november, második díj

Fövényi Sándor

Mindenki fia balladája

Elindultam magam keresve,
Apám-Anyám rég engedett.
Már kisfiúként vágytam az útra,
hívtak folyók, nagy tengerek.
Vándorolva nem vettem észre
a sok csodát magam mögött.
Húsom ígézte az élet méze,
és tánra hívtam az ördögöt.
Már hitte volna, mit annyiszor,
hogy végre végre megkapott,
ám maradt tán hely
Anyám keresztjén, hol egyszer még
álmodhatok.

És
sírtam csendben, templomok mélyén,
mit Isten egykor megáldatott,
hívtak imára álmok hiába,
megkopott, hazug padok.
Mentem tovább a megkezdett úton
a sok barát mind elfogyott,
ám maradt tán hely
Anyám keresztjén, hol egyszer még
álmodhatok.

Kerestem embert, égen s a földön
lelkek mélyén, szemek mögött,
néha találtam fényt a szélben,
szívek helyén földrögöt.
Gyerünk tovább még semmi veszve,
ha az ember mind megfogyott,
ám maradt tán hely
Anyám keresztjén, hol egyszer még
álmodhatok.

Végre vége, utam végén,
merre még senki nem járhatott,
találtam Embert korhadttal kereszten,
hol magamért sírhatok.

2025. szeptember, második díj

vers

Both Balázs**HA FÉNYT KAP A TÁJ**

Arcod, akár a hajnali tenger:
mélység, titok és távlat.
Nyúltagyig sugárzó sebekkel
mondok eperlevélnyi imákat.
Mikor a barbakánt nyílzápor verte –
nem álltam ott a bástyán.
Árnyékvető, foszforos este
eged alatt nem talált rám.
Némaságodban megmerítkezve,
útszélre vetett kő vagyok.
Mit mondasz majd, ha nézek szemedbe?
Hogy tettek nélkül a hit halott?
Ha fényt kap a táj, és egy álomban
szemhéjra ég majd az óra,
hitem, reményem ellobban
a következő stációra?

hágyépé**Frontahatás**

Mintha egy lehulló levél
simogatná meg orrcimpádat
úgy érzed és hirtelen akkor
a szél föltámad

Vasi Ferenc Zoltán (1966–2025)**Szabadság**

tűzderes paripán
illatharmat rózsza
árnyékfüstös erdőn
holdhoz emelkedem

csillagnéző éjjel
csillagszeles éjben
hazavágtatok
aláálmodok

hajnalarcomon
hajnalcsillagos
létre ébredés
s fénybe suhanok

álmok mécsesével
szellőt árasztok

rózsaléptű
rózsacsend

holdlényegű rózsza

2025. szeptember, első díj



eSKá munkája, 2025. november, második díj

Bartha Katalin Egy kávé tejjel

Kint hangtalan feslik fel a nap fodra,
s mint ormótlan, fakó tűzfal az ég,
tövében kushad a loncsos utca,
rajta rianások, mint ijedt fecskék
röptének cikk-cakkja;
kakofón kép.

Bent a plafonról
mállik épp a reggel;
rég' kopasz percein fel-
felordít a barna csend:
„Felelj!” – majd szemébe nevet,
s míg pislákol a terítőn egy szikra
poharamban muslinca lebeg
merengő szemmel,
ki, ha tudna, futna,
de nem mer,
vagy nem tud,
átmeneti kiút
számára
a kávé
tejjel...



Jakab munkája

Zilahyné Anikó Ködmadár Ébredés

Még álmosan bolyongó
lelkemet ölelik tarka képek,
most visszahúz az ágy
a jó melegben álmot kelteni,
pergő meséket látni újra,
és nem törődni
fényes napsütéssel,
nyüzsgő tömeg zajával.

Mégis kelek, és otthagynom
szendergő vágyaim.
Tétován öntöm feketém,
sötét folt elterül a fehér abroszon.
A gőze száll, kesernyés íze
számban szétterül.
Szürkül köröttem minden,
ahogy lassan felébredek...

Ötvös Németh Edit Téli reggel

Csendem bújik a sarokba,
magára húz egy takarót,
szürkületi kósza reggel
elindítja a hajót.
Rakd a szenet, te korai,
pöfögjünk el messzire,
hozd a verklit,
azt sem bánom,
ha nem leszek
búskomor, már télire.

Deli Bálint (1951–2016) Reggeli

Két dundi kifliről
és egy pohár tejről
írhatnék most balladát,
ódát, vagy szonettet
– de nem megy.

Az akarat szabad,
válaszd hát meg magad,
mily nemes műfajban
egyelek meg.

Vasas Tamás A SZOMORÚSÁGOK

Ezt az enervált természetet nem ismerhetik.
A lila fákat, a havat köpő napraforgókat,
a molekuláris biológia paradigmáit
hajtogató, beszélő vízisiklókat,
a gigantikus nemi szervű
bokrokat, a stagnáló
vízeséseket, a nyári
fagyokat.

De mi részben itt nőttünk fel.
Ez organizálódott a panelházaink
melletti vasúti sínek közelében,
nőtt, csak nőtt, aztán mi minden
délután kilovagoltunk, hogy
ott játszunk el nyolc szomorúság
kicsavart ideájával. Mert

szomorúak a hitelből gazdagok.
Szomorúak, akik most nevetetnek.
Szomorúak mind, akik utoljára fogantak.
Szomorúak a jóllakott gyerekek.
Szomorúak a bankigazgatók.
Szomorúak az álmodozók.
Szomorúak az aktivisták.
Szomorúak az unalmasak.

És mi.

Nagy Gusztáv Csak illuzió

Amikor rájössz hogy nélküled is
besötétedik és megvirrad
akkor nagyobb lesz az irgalmad
másokhoz mert mindened már semmis.
Ma még vagy a holnap bizonytalan
ifjúságod csak ígéret volt
reményeltelt üzlet s üres bolt
amely zárva tartott minduntalan
Amikor rájössz hogy nélküled is
besötétedik és megvirrad
előbb a zártajtókat nyitassd
s ébreszd fel a nagy álmodókat!

Zalán György a többség dönt

a Föld tízezer évig lapos volt
csak kétezer éve kerek
még neki is szokatlan
rémálmok
fél, hogy elgurul

Szabó Jolán Csend

Puha karjaival átölel a csend,
várom, hogy csillapodjon bennem
az elmúlt nap sokszínű hordaléka,
s lelkem jótékony álomba zuhanjon,
nyugovóra térjenek bús fejemben
végre a száguldozó gondolatok,
melyek mai történések alapján
hipotéziseket vizionálnak,
milyen is lesz unokáink élete
itt, a Kárpát-medencében, tavasszal,
nyáron, ősszel és télen, amikor mi már
csupán levél leszünk családfa ágán,
meglehet, hogy még az sem számít semmit,
porladó csontjaink felett úrhajó
dübörög, hogy elvigyen innen embert,
állatot, növényt, felhalmozott tudást,
s itt maradjon porladó porhüvelyünk
a kietlen, valaha Földnek hívott
elhagyott bolygón, a nagy robbanásig,
melynek hangja fülünket már nem bántja,
ahogyan csontunk tompa csattanását
sem méri egyetlen szeizmográf sem,
nem kár értünk, mert előre feléltük
unokáink elől a Föld kincseit,
sötét űrben csillagközi por leszünk.



Karsai Csaba (1956–2017):
Remeték az MX2217-en

Erika Hajdú Csenki:

Falak között

1. fejezet

Falak között nőttem fel. Nemcsak kőből rakott, hideg falak között, hanem szavakból, nézésekből, szabályokból, csendekből. Olykor a meg nem értés falai zártak körül. Egy olyan világba érkeztem, ahol a látás hiánya nemcsak a szem kérdése volt, hanem az is, hogy mások hogyan „láttak” engem – vagy inkább hogyan nem.

De nem volt mindig sötét. Voltak fények is. Egy-egy érintés, egy ölelés, egy dallam – ezek világítottak, mint apró mécsesek a zárt ajtók mögött. A hangok, szagok, ízek emlékeké álltak össze bennem, mintha valami másféle látásom lenne. Belső látás. Ez az én történetem. Egy kislányé, aki kicsit másképp érzekelte a világot, de talán épp ezért sok mindent jobban megérezett.

1990. augusztus 2-án születtem, egy forró nyári napon. A kórházban aggodalommal teltek a percek. Anyut azonnal császározni kellett. Elaltatták, nem tudott semmiről. A köldökzsinór a nyakamra tekeredett, szorosan, mint egy sötét kígyó, ami azt súgta: „csendben maradsz”. A szívem elhallgatott. A műtőasztalon derült ki minden, ott, ahol már nem járt elég oxigén.

De amikor kiszabadítottak, felsírtam. Először halkán, aztán egyre erősebben. A szívem újra vert. Ez volt az első győzelmem – az első fal, amit le kellett bontanom, mielőtt bárki láthatott volna.

Anyu, mire magához tért, már megszült engem. Később mesélte: a hasát szinte ketté feszítette a méretem, én pedig csak nőttem odabent, makacsul, erősen, mintha már akkor

tudtam volna, hogy az életért harcolni kell majd. Egy furcsa, csendes világba érkeztem, ahol még senki sem sejtette, hogy nem fogom látni azt, amit mások. Hogy nem a szemem vezet majd, hanem a tenyerem, a fülem, a bőröm. A szeretet. És néha a félelem is.

Anyu huszonekét éves volt. Fialat, de erős. A nővérem – pontosabban féltestvérem – már ott volt előttem. Ő látott, én nem. Ez lett a legnagyobb különbség köztünk, bár akkor még nem sejtettük, mennyire más lesz így a világ.

A rendszerváltás után jártunk. Papíron új korszak kezdődött, de a falvakban, a családi házakban még a régi szagok, hangok és szokások maradtak. Szólt a Calypso Rádió, recsege. A sparhelt melegítette a vizet, sok helyen még kútból húzták. Trabantok, Ladák, Wartburgok poroltak az utcákon, a boltok polcain alig volt választék, és ha valami új érkezett – banán vagy Nesquik –, abból ünnep lett.

Telefonunk nem volt. A hírek szájról szájra jártak, a tévében bemondónők olvasták fel a programot. A nap ritmusát a harangszó, a rádió, a vacsorára főtt krumpli adta. A gyerekek szabadon mászkáltak az utcán, míg sötétedéskor ki nem szóltak a felnőttek: „Gyere be, már vacsora van!”

Ez volt az a világ, amelybe beleszülettem. Vak kislányként, aki mégsem akart a sötétségben maradni. Tapogatózva, félve, de elszántan indultam el – egy olyan világ felé, amely vagy elfogadott, vagy csak megtanult elviselni.

És hogy hová vezetett az út?

Oda, ahol falak között kellett megtanulnom, hogyan lehet túlélni, megérteni – és szeretni.

2025. november, harmadik díj



John Taylor Zoltán: Ethnocamp, 2025. augusztus, első díj

Körösmezey Dávid: Gandharva hangja

A város zaja számára mindig némafilm volt: tatógó emberek, szájról olvasható szavak, csuklóban felvillanó nevetések, a járdaszélre dőlő alkony. Kamilla a hangok helyett a világ rezgéseit gyűjtötte magába. Kislányként órákig a park korlátjára tette a tenyerét, és figyelte, hogyan veri vissza a fém a rohanó villamos lüktetését. Az volt az első metronómja. Aztán jött a fa asztallap, amelyen anyja teáskanala finoman csengett – neki nem csengett: pulzált, gyöngyszerű hullámokban, amik a bőr alá szivárogtak.

Egy délután, amikor a nap olyan ferdén ült a konyha ablakán, mintha egyszerre akarna elbúcsúzni és maradni, megtalálta a fiókban a rózsaszín lufit. Ráfúj; a gumi gyenge illata összekeveredett a mosószerével. Felfújta hatalmasra, aztán lassan a mellkasához emelte. A nappaliban halkán szólt valami rádió a szomszédból – ő nem hallotta, csak érezte, ahogy a lufi hártáján-falán finom remegések futnak végig. A melléhez szorította, és a szíve – mintha válaszolna – egyszerre igazította a ritmust a láthatatlan zenéhez.

Aznap este tudta meg: az ő zenéje belül születik. Nem kívülről keresgélte többé. A lufitól lett kedve énekelni – nem azért, mert hallotta volna magát, hanem mert a testében kibomló hullámok olyan formát találtak, amit addig nem. Kimondott szavak, amiknek íze volt, de hangja nem; dal, amitől megfeszült a tarkójában egy finom izom; ritmus, amitől könnyű lett a térde, mint tavaszi fűzfa ága.

Napokig gyakorolt a tükör előtt. Lassan formálta a szavakat, figyelte a száját, a nyelve helyét, a magánhangzók nyílását, mint aki egy bonyolult régi kulcsot igazít a zárhoz. Nem tudta, hogy jól csinálja-e. A lufi azonban minden este rezgett a mellkasán. Ez lett az ő titkos érzékelése: ha remegett, akkor zene volt.

Egy éjjel felírta egy papírra: „Ha Beethovennek ment, nekem is menni fog.” Nem merete kitűzni a falra. Összehajtotta, és a párnája alá csúsztatta.

Az internet a szemek világa. Kamilla úgy tudott benne élni, mintha mindig is némafilmhez készült volna: hosszú leírások, arcok, amik túl közel hajoltak a kamerához, és szájuk, amelyek olyan közletről mozogtak, hogy szinte érintette az arcuk melegét. Egy este feladott egy hirdetést: „Énektanárt keresek. Hallássérült vagyok. Tanulni szeretnék.” Mellébiggyesztett egy mosolygó emoji-t, mert a mosoly nyelvfüggetlen.

A válaszok között volt egy szokatlanul kedves, pontos mondatokból összerakott üzenet: Zsömbör írta. A teljes nevét is közölte – Börköczy Zsombor –, de azt írta, a barátai egyszerűsítik. Azt is, hogy „producer”, és hogy „különleges, érzékeny projekteknél” van gyakorlata. Szeretne segíteni, írta; és kérdezte, találkozhatnak-e egy stúdióban, ahol „a megfelelő körülmények között” kipróbálhatják „az alapokat”. A szavak udvariasak voltak, kisimítottak minden élt – mint egy puha takaró, ami alatt rejtve marad, milyen kemény a padló. Kamilla újra és újra elolvasta az üzenetet, a szájáról olvasva képzelte a férfit – tiszta artikuláció,

egyenes tekintet; mindent úgy látott, ahogy szeretett volna látni. A találkozóra elvitte a rózsaszín lufit is – táskájában leengedve, mint egy összegyűrt, mégis becses levelet.

A stúdió csöndje sűrűbb volt a kinti világnál. A falakba ivódott dobok múltja, a párnák halk pora. Zsömbör mosolygott. A mosolya hibátlanul illeszkedett az arcára; olyan mosoly, amit az ember akkor vesz észre igazán, amikor később rájön, hogy mindig pont ugyanolyan.

– Szeretném hallani, hogy énekelsz – mondta lassan, tisztán artikulálva. – Úgy, ahogy neked természetes.

A mikrofont elé csúsztatta, finoman a pult felé fordult, és valamit megérintett. A piros lámpa felvillant: REC.

Kamilla a mellkasához emelte a lufit, fél karjával átölelte, hogy ne fojtsa el a rezgést. Behunyta a szemét, és énekelni kezdett. A hang – a valódi – olyan volt, mint amikor az ember álmából próbál visszamondani egy verset, aminek a ritmusára emlékszik, de a szavai elcsúsznak: betűk botladoztak, magánhangzók összekocantak, a mondatok megtántorodtak a levegőben. A lufi rezgett. Ez volt a fontos.

Zsömbör nézte őt, s benne a szakma motorikusan beinduló fogaskerekei: sztori, cím, címke, kampány; csoda, ami eladható; remény, ami monetizálható. A keze gépiesen dolgozott: jeleket tolt, gombokat nyomott, jelölte a pillanatot a szoftver idővonalán. A mosolya maradt.

– Fantasztikus – mondta később, túl gondosan tagolva, hogy biztosan leolvasható legyen. – Olyan, amit még nem hallottam.

Kamilla arca kipirult. A mellkasán a lufi úgy remegett, mintha köszönne.

– Szeretném, ha hosszán énekelnél – folytatta. – Mindent felveszünk. Közben dolgozom kicsit. Jó?

A lány bólintott. Órák teltek el; a hangja fáradt lett, a levegő kijárt belőle, mint a frissen fűjt lufiból, amelyet túl sokszor markoltak meg. Zsömbör a monitoron át beleszólt a hangba: autotune, mély, tiszta, halovány vibrató, lélegzet-szimuláció, selyem-sistergés, magas csillámpor – a „gandharvák” láthatatlan kórusát léptette a hullámformák mögé. A nyers anyagból lassan éneket formált, olyat, amelyet a világ szeret hallani. Nem a hamisság múlt el: a valóság. A helyett épült egy magas, ragyogó csarnok, amelyben minden visszhang úgy tért vissza, mintha kívülről jönne az égből.

– Gyönyörű – mondta végül. – Ebből szám lesz.

Kamilla hazafelé a busz ablakának döntötte a homlokát. Érezte a motor ritmusát. A táskájában a lufi puha volt és meleg. A szíve a buszhoz igazította magát: valami készül – gondolta –, és először nem félt a jövőtől.

A videó reggel került fel. A cím egyszerre volt meghitt és kimódolt: „Gandharva Devi – A csendből született dal”. Alatta Zsömbör rövid bevezetője: történet egy lányról, aki nem hall, mégis a szívével énekel; a hitről, ami hegyeket mozgat; és a zenéről, amely bent születik. A jelzős szerkezetek puha kályhameleget árasztottak. Kamilla a konyhasztalnál ült, és nézte, ahogy a számok a képernyőn olyan gyorsan szaporodnak, mint a frissen esett hó pelyhei az ablakpárkányon: tízezrek, százezrek, majd milliók. A kommentek – gyönyörű, megható, csoda, áldás – sorban jöttek. „Még sírok is.” „Visszaadta a hitem.” „A legszebb hang,

amit valaha hallottam.” A szavak, amelyeket ő nem hallott soha kimondva, most látható hanggá váltak a szeme előtt.

A videó másik oldalán egy pici vágókép: stúdió, mikrofon, a lány behunyt szemmel, mellkasán a lufi. Zsömbör gondosan kivágta a kábeleket, az apró mozdulatokat, amelyek elárulhatták volna a technikát. Nem hazudott; csak nem mondott el mindent. A „hallássérült lány, aki énekel” története önjáró lett, mint egy túl jól beállított hangszer, amely magától játssza a dallamot, ha valaki odébb pöccinti.

Aznap este Kamilla újra felfújta a lufit. Leült a hangfal elé, amelynek mélynyílása olyan volt, mint egy fekete kapu. A zenét felhangosította, amennyire csak a szomszédok tűrőképessége engedte. A lufin keresztül a rezgés úgy szaladt át, mint a fény az üveg vízen át. A mellkasához szorította, nem túl erősen, hogy a rezgés szabadon járhasson. Sírt és mosolygott; a könnyek belül folytak, valahol az arc és a torok között, abban a csatornában, amit a világ hangokra tart fenn, de neki a rezgésre. A képernyőn közben a nézettség számai percről percre nőttek túl önmagukat. A lány a rezgésből értette meg, amit a számok mondtak: szeretnek. Vagy legalábbis szeretnének szeretni valamit, ami rajta keresztül könnyebb.

Zsömbör az irodájában ült, és táblázatot nyitott. A görbék szövetében minden úgy állt, ahogy a szakma tanítja: az első nap robban, a harmadikra kiegyenlítődik, az ötödiken jön a tévés meghívás. A meghívás időben érkezett. Egy tehetségkutató szerkesztője írt – udvariasan, gyorsan, pontokba szedve –, hogy „Gandharva hangját” szeretnék a vetélkedőben hallani, és hogy „ez most az ország ügye”. Zsömbör udvariasan válaszolt, és kiküldte az NDA-kat. A rendszerek működtek.

Kamilla közben megtanulta: a szerelem a rezgéshez hasonlít. Nem az a fontos, hallja-e más, hanem az, hogy bened hogyan születik meg. A lufit esténként a párnája mellé tette. Ha megmozdult valami a házban – egy szomszéd becsukta az ablakot, a távolban elindult egy teherautó –, a lufi finoman visszaválaszolt neki. Hallgatom a világot – gondolta –, úgy, ahogy tudom.

A meghívó papírját sokáig a kezében forgatta. Szép betűkkel nyomtatták rá: Voice... ének tehetségkutató. A betűk közt ott rezgett a jövő. A meghívó arany betűkkel csillogott a borítékban: „Nemzeti Énekverseny – A hang, ami belülről szól.”

Kamilla az ablaknál ült, a kezében a lufival. A rózsaszín anyag puha volt, a szelepnél kissé megkopott. A képernyőn Zsömbör arca mosolygott: „Ez lesz az áttörésed, Kamillám. Megérdemled.” A szája szépen mozgott, minden szó világosan olvasható volt. A stúdióban új dalt vettek fel. A producer türelmesen instruálta:

– Még egyszer, kicsit hosszabban, a refrén előtt mosolyogj, az hallatszük.

Kamilla mosolygott. A mikrofon előtt állva úgy érezte, mintha valóban hallaná a zene melegét. A lufit a mellkasán tartotta, és az ujjbegyein át érezte, ahogy a dallam beleremeg. Zsömbör közben halkított, emelt, csúsztatott, míg végül a program felületén a hullámok kisimultak: hang lett a csendből, ének a remegésből.

A vetélkedő napján Kamilla fehér ruhát viselt, egyszerűt, mint a gyermekek első ünneplője. A színpad fényében a lufi halványan áttetszett, és a fény úgy járt rajta, mintha belülről derengene. A zene elindult, ő pedig énekel.

A közönség percek alatt elnémult. A dal borzasztóan hamis volt. Hangon kívüli, semmi énektechnika, semmi dinamika.

A zsüri némán nézte egymást. A lány tátogott, mozgott, de a hang... a hang valahogy nem tartozott hozzá.

Amikor leállították, Kamilla értetlenül nézett körbe. Nem értette, miért nem tapsolnak. Egy fiatal férfi, a zsüri legújabb tagja, Elgár felállt, odament hozzá, és gyengéden megszólította:

– Mesélj nekem, Gandharva Devi... mi volt ez?

A lány szemében nem volt félelem, csak őszinte zavar.

– Én siket vagyok – mondta lassan, torzan, de tisztán. – Megtanítottak, hogyan kell énekelni. Énekeltem nektek... de nektek nem tetszett?

Elgár nem szólt többet. Csak bólintott, és érezte, ahogy valami megmozdul benne, ami régóta mozdulatlan volt.

Egy gála meghívója napokkal később érkezett: „A Gandharva hangja – exkluzív est a zene csodájáról.”

A rendezvényt Zsömbör szervezte. A szakma teljes díszletében gyűlt össze: producerek, díjazott zenészek, médiaszereplők, a zenei akadémia elnöke. Mindenki tudta, mi következik, de senki sem sejtette, mi fog történni.

Kamilla mint díszvendég, mosolyogva lépett színpadra. A rózsaszín lufi ott volt a kezében, a mikrofon előtt, mint mindig. A zene elindult – a playback, amit Zsömbör előkészített. A hang gyönyörű volt, mennyei, túl tökéletes. A közönség meghatódva hallgatta, a fények remegtek.



Senki sem vette észre, hogy a mikrofon potmétere le van húzva. Senki, csak Elgár. És amikor a dal véget ért, Zsombőr intett, hogy jöhet a következő szám. Elgár odalépett a pult mellé, kicserélte a fájlt a lejátszóban, és egyetlen mozdulattal feltekerte a potmétert.

A következő dal alatt nem szólt semmilyen playback. Csak az üres alap, és Kamilla hangja.

Az igazi. A nyers. A torz. A szívből jövő.

Először néma döbbenet lett. A közönség zavartan fészkelődött. A hang nem volt „szép” — hanem igaz. Zsombőr arca elfehéredett. A reflektorban a verejték apró gyöngyei úgy csillogtak, mint hamis drágakövek.

Amikor Kamilla befejezte, lehunyta a szemét, és mosolygott. A lufi a kezében remegett, mintha még tartaná a dalmot.

Ekkor Elgár a mikrofonhoz lépett.

– Hölgyeim és uraim – mondta csendesen –, önök most tanúik voltak egy csodának. Kamilla nem hall. Ő hallássérült. De a szívével énekel.

A közönség lélegzetviesszafojtva hallgatta.

– Amit eddig hallottak, egy producer keze munkája volt. A technika varázsa, ami hazugságot épített egy lány hitéből.

A teremben mozdulatlan csend lett. Zsombőr megpróbált felállni, de valaki a vállára tette a kezét. Kamilla csak állt. Láta az arcokat, a suttogó szavakat, de nem hallott semmit. A lufin keresztül érezte, hogy a rezgés megszűnt. Valami véget ért. Megértette, hogy mi történt, ugyanis a kivetítőre mindent kiírt egy szerkezet, amit Elgár mondott.

Megértette, hogy egy fantasztikusan jól megszervezett szélhámosság áldozata. Odament a biztonsági emberekhez, akik Zsombőrt fogták. – Engedjétek el – mondta. – Fusson a szégyenével. Ha eljön az igazság pillanata, majd Isten ítéli meg őt.

A tömeg elnémult. A férfit elvitték. Kamilla a mosdóba ment. A tükör előtt lassan, gondosan lemosta az arcáról a festéket, a csillogást, a mesterséges mosolyt. A víz csíkokat hagyott a bőrén, mintha új arcot mosna alá.

– Így sokkal jobb – suttogta.

Kezébe vette a rózsaszín lufit, és kilépett az utcára. A téren gyerekek játszottak. Az egyik kislány odaszaladt hozzá.

– Néni, te olyan szomorúnak tűnsz. Pedig olyan szép a lufi a kezében.

Kamilla elmosolyodott.

– Kicsi lélek – mondta halkán. – Ez egy valóban szép lufi. Nézd, én fújtam. Neked adom.

A kislány óvatosan átvette. Kamilla megsimogatta az arcát.

– Nekem boldogság volt, amíg ezt a lufit fogtam. És képzeld, én ezen át hallottam Isten hangját a zenén át. Hallgasd te is.

A gyerekek nevetve futottak a lufival. Kamilla nézte őket, ahogy a napfényben a rózsaszín gumi szinte áttetszőn csillogott, és hallotta a lufi halk csikorgását, látta, ahogy feldobták a levegőbe és szinte az égig szállt, ahogy a szél sodorja.

Úgy érezte, nyert.

Lehet, hogy Gandharva Devi már nincs többé. De a gyerekek hangja, a nevetés rezgése és a rózsaszín lufi emléke örökre ott maradt benne — és abban a csendben, ahol a zene mindig megszületik.

2025. október, harmadik díj



Vidia: Batteries, 2025. augusztus, második díj

Gellért András:

Drága gyerekeim és unokáim! (május)

Ne aggódjatok, nem tűntem el, csak sok dolgom van manapság. Jól vagyok. Nagyon jól. El sem tudom mondani, hogy mennyire! Sok új barátom, vagyis harcostársam lett. Irénke, Emília, Erzsike és Ilonka, felsorolni is nehéz, annyian leszünk. Személyesen még nem találkoztunk, de sokat levelezünk egymással, megvitatjuk a dolgokat. Ők is nagyon jól látják a helyzetet. Tivadar a legokosabb és legbátrabb. Egész nap a gép előtt ülünk és figyelünk. De holnaptól már élesben mennek a dolgok.

Irénke és Ilonka a Viberen, Erzsike a Youtube-on, Tivadar a Tik-tok-on, én pedig a Facebookon teljesítek szolgálatot. Büszkék lehettek anyátokra! Harcolni fogok! Egyetlen bejegyzést sem hagyok szó nélkül! Ismertek, ami a szívemen, az a számon. Remélem ti jól vagytok! Bár ahogy hallom, London, Koppenhága, Buenos Aires, Lyon, Berlin és Brüsszel veszélyes hely! Imádkozom értetek!

Ölel anyátok, nagyikátok.

Drága gyerekeim és unokáim! (július)

Remélem olyan áldott békesség van a szívetekben, mint az enyémben, és nem haragudtok rám azért, hogy hónapok óta nem írtam nektek. Egyetlen mentségem, a polgári jövő iránti végtelen nagy szerelmem, érette tettem, teszek mindent.

Hajnaltól késő éjszakáig ültem a gép előtt, enni sem volt időm, szünet nélkül írtam, tudom, nem nektek, hanem a sok féregnek és poloskának, próbáltam szelíd szavaimmal jó útra téríteni őket.

A közlegő világháború réme is munkára készítetett, erőmön felül dolgoztam, csak hogy áttörjem bigott ideológiai korlátjaikat. Néha magam is megrészegültem, olyan emelkedett és bátor sorok, annyira okos gondolatok születtek meg bennem, a lelkem legmélyebb forrásánál, amit korábban sosem hittem volna. Ma már tudom, nem volt önbizalmam. De ez a múlt. Nincs bennem többé kétely. Tudom, mi a dolgom.

Többnyire finoman dorgáltam a hálózaton, de előfordult az is, hogy a legvadabb, eddig elfojtott indulattal küldtem el a nép ellenségeit. Most éppen egy nagy Dopeman esszét írok. Csodálatos ifjú ember ő, isteni áldás, hogy minket választott és kiáll az ügyünkért. Muszáj megmutatnom őt a világnak. De szép is ez!

Sosem éreztem magam még ennyire boldognak. Ezt a klubtagságnak köszönhetem. A siker szele megérintett. Ám azt is bevallom, hiába lettem a digitális világ egyik táltosasszonya, mégis elbizonytalanodtam a jövőt illetően. Nem tudom, szükség lesz-e még sziporkázó elmémre, pusztító szenvedélyemre. Harcos identitásom indulati görbéje egyenes vonallá szelídült.

Vártam, oly türelmetlenül, mint a virágzó kamaszlány az első szerelmet, azokat a bizonyos pillangókat, de sajnos még nem kaptam meghívót az elitek elitjébe, pedig nagyon vágyom a digitális polgári körbe. Remélem megérkezik hamarosan, és akkor erőre kapok ismét!

Hiába költöztetek messzire, éltek a Föld túlsó felén, talán már soha nem látjuk egymást az életben, de kérlek, szorítsatok értem és munkásságom sikeréért! Áldás és békesség!

Ölel anyátok, nagyikátok.

BUENOSZ AJRESZ

Igen, én vagyok ott. Vagyis voltam. Ott fent. Ez az utolsó mosolygós kép rólam. Mennyire boldog voltam még akkor, édes istenem. Csodálatos emberek vetek körül, Erzsike, Ilonka, Emília és Tivadar. A digitális csipet csapat.

Felejthetetlen nap volt. Szinte észre sem vettük, elrepült az idő, amit az utazással töltöttünk. Csak mentünk az úton, suhant velünk a bérelt busz, nagyokat nevtünk Tivadar tisztás viccein, önfelédten énekeltük a Nélküled-et, s máris ott voltunk a pompázatosan szépséges csarnokban. Meghallgattuk a gyönyörű beszédeket, tapsoltunk, örültünk a sok okosságunk. Napokig tudtam volna még magamba szívni a műsort.

Aztán vége lett. Átszellemülten, szívemben meghitt melegséggel mentem le a lépcsőn, visszazálltam a buszba, Tivadar mellé ültem megint, majd este filmszakadás. Nem emlékszem semmire.

A lányom annyit mondott, anyuka legyen nyugodt, Buenos Aires-ben van, és itt is marad. Egy szót sem értettem ebből, mi az, hogy buenosz, meg ajresz, az hol a fenében van, meg mit keresek én itt, mikor Kazlánymonostoron élek.

Közölte, nagyon kimérten, hogy pár nappal ezelőtt Argentínába csempésztek. A vejem külföldi, szerintem izraeli, és csupán annyit tudok róla, hogy egy különleges egységnek dolgozik, állítólag ott, ahol korábban az apja is a hatvanas években, de előttem mindig csak suttoztak, legtöbbször valami ejmanról.

Állítólag hónapok óta megfigyeltek, lehallgattak, minden lépésemről tudtak, információjuk volt arról, hogy Digitális Polgári Körös lettem, és amikor elolvasták a leveleimet döntöttek arról, hogy elrabolnak. A saját érdekemben! Ezt mondta! Mert, hogy szerintük megőrültem, és csak úgy tudnak megmenteni az agyhaláltól, értik, az agyhaláltól, ezt volt képes mondani a saját lányom, hogy ha elrabolnak és ide hoznak.

Kazlánymonostorban a házacska előtt kaptak el, autóba tuszkoltak, elkábítottak, majd egy szőnyegbe csavarva kicsempésztek imádott hazámból. Ahol mindenem megvolt. De tényleg mindenem! Huszonnyolcezer forint nyugdíjam, három tyúkom, két cicám, és ebben a hónapban ingyen kaptam öt kiló krumplit is. Karácsonyra.

És most itt kell élnem. Ezen a rettenetes helyen. Az utcán egész nap szól az a t-betűs zene, ja, az a tangó vagy mi, aludni sem tudok ettől a kolompolástól, minden hétvégén a vízpartra cipelnék és tengeri szarságokkal meg déli gyümölcsökkel tömnek, mangót kell ennem málna helyett, süt a nap, itt vannak az unokák, azok is rohangálnak egész nap, idegesítőek, na.

Hontalan lettem. Nincs jövőm. Csak nézem naphosszat a képet, az utolsót, amin még látszik, hogy mennyire boldog voltam a tribünön.

Egy szocmunkás naplója: G.



Messengeren írt a volt kolléganóm, még az ünnepek előtt. G. elment. Nem azért nem írom ki a nevét, mert nem érdemelné meg, sőt. Csak már nem tudom megkérdezni, hogy jaj, G., írhatok önről? Ő biztos mondaná, hogy írjon csak MIRJÁNOM, ő hívott így, azóta meg a fél baráti köröm, most meg biztos kiröhög, hogy látja, faszér' kellett megvárnia, míg meghalok, most vagyok érdekes? Nem, nem csak most érdekes. Csak késünk. Ebben a kurva életben mindig késünk.

G. ízig-vérig nő volt, mester, de komolyan. Élt is vele fiatal korában, nehéz korai élet nehéz későbbi folytatása jutott neki. Volt börtönben, aztán szült gyerekeket, volt, hogy ivott, sokat. Aztán leállt. Imádta a gyerekeit és azok is őt, de a viszonylag rendezett családi formációkba nem fért bele. Néha elment valamelyikükhöz a szállóról pár napra, de aztán hazajött, mint más anyák a saját otthonukba az ünnepek után, úgy jött G. is vissza, hogy a szobatársaknak elmesélje, milyen ügyesek az unokák. Nem volt szent, a legkevésbé sem. De olyan szinten volt szerethető, esendő ember, hogy nem is volt szükség semmi szentségre. Ismertük a múltját és ami fontosabb, ő is ismerte és vállalta. Egy réges-régi dalt hallgatott a kolléga, amikor G. az ajtófélfának dőlt és ábrándozva megjegyezte: – Jaj Istenem, mennyit zsebeltem erre a bárban... Tudja, ez olyan tapadós dal... És tényleg csak röhögni tudtunk. Nem azon, hogy bűnözött, nem a meglopott férfiakon, hanem azon a keresetlen őszinteségen, ahogy élte az életét. Tudta, hogy csinált hülyeségeket. És vezekelt is egész életében.

Máskor arról ábrándozott, hogy lesz egy saját lepedője. Mint rég, amikor még volt otthona, ahol ugyan verte a férje, de a gyereke családlátogatásra érkező osztályfőnöke még az ételt is elfogadta a szoba-konyhában, ott olyan tisztaság volt

Mirjánom! Egy tanárnő is evett a főztömből! Épp mentem haza anyámhoz húsvétra, ő meg küldött két illatos hófehér lepedőt G.-nek. Áadtam és ő, mint Veronika a kendővel egy réges-régi húsvéton, úgy temette bele a saját arcát, hogy ez az övé, a hatszemélyes szobában. És akárhányszor meglátott, mindig biztosított afelől, hogy imádkozik a fiamért meg értem. Volt, hogy táncolni tanított, na azt az arcot sosem felejttem el, ahogy reagált az első lépésemre. Csípő, Mirjánom, csípő, tekerje mán az Isten szerelmére, hogy akar jó csávót?

Volt, amikor sírva jött be, hogy a fiával találkozott és olyan boldog. Hogy meglátta a kocsiából a fia és kiabált, hogy anyám! anyám! és akart neki pénzt adni, tedd el anyám, de ő mondta, hogy adják az unokának, hát micsoda váratlan csoda ez, gyanútlanul ment, nem is számított rájuk, de jó, hogy akkor épp arra...

Jaj, G. Persze ezzel is elkéstem, de remélem már tudja, hogy én igazán kedveltem önt. És nem csak én. Tudtuk a galádságait, hát persze, de sosem akart úgy tenni, mintha nem hibázott volna soha, és higgye el, ez sokkal egyenesebb, mintha előállt volna egy agyonkozmetikázott sztorival. És aztán a tisztességet választotta egy olyan helyzetben, ahol sokszor húsbavágó tétek vannak. Szerencsésebb helyre született embertársai között sokan hírből sem ismerik a tisztességet, sőt, birodalmakat húznak fel erre, és ugyanúgy kihúzzák a zsebekből a pénzt, csak még zene sincs, vagy nekünk kell szolgáltatni azt is. Drága-drága G. remélem van odafenn lepedő, saját ágy, sőt saját szoba, és főzhet is jókat. Biztos vagyok benne, hogy még a Jóisten is eszik a főztjéből, olyan rend van. Az imákat köszönöm, ha ideje engedi, folytassa ott is, a tűzközelben. Én meg táncolok egyet, ahogy tanította, csípőből. Hátha.

Szeretettel:
Nuszer Mirjam

Könyvajánló: Bagó Tünde: A lámpagyűjtogató

Dél-Németország, 1945. A háború utolsó hónapjaiban Albert, az idős lámpagyűjtogató egy csapat kamasz segítségével próbálja megmenteni Konstanz városát a szövetségesek bombáitól. A légitámadások után Albert nyomtalanul eltűnik.

Bodeni-tó, Konstanz, 1996. Anna fiatal restaurátor, a város utcáihoz gyermekkori emlékek, a szülőföldje iránti szeretet fűzi. A konstanzi zsinat korából származó ládák helyreállítása közben megismeri Albert unokáját, Ulrichot. Izgalmas nyomra bukkannak, amely a középkori városi latrinákhoz és Alberthez vezet.

Kiderül, hová tűnt a lámpagyűjtogató? Vajon hol találja meg a boldogságot a szerelmei között vívódó Anna? Konstanz városában, amely a gyökereit jelenti, vagy egy számára ismeretlen földrészen?



21. Század Kiadó, 2025, 5990 Ft,
ISBN 9789635686063

A felépülés útján Sorstárs segítők az Ébredések Alapítványánál

A mentális nehézségekkel élő emberek felépülésének támogatása összetett, ugyanakkor rendkívül fontos feladata a társadalomnak. Ebben a munkában vállal részt az Ébredések Alapítvány 1991-es megalakulása óta. Az alapítvány munkájának egyik kiemelt területe a hajléktalan, illetve lakhatási gondokkal küzdő emberek mentális támogatása. Az alapítvány által megvalósított közösségi pszichiátriai ellátás alapelvei közé tartozik, hogy az érintettek a saját környezetükben (és nem például kórházi keretek között) kapják meg a felépülésükhöz szükséges támogatást, amelynek segítségével képesek lehetnek önálló, teljes életet élni. A felépülés útvonalát az érintett maga határozza meg, a szakemberek, mint kísérők vesznek részt a folyamatban.

A közösségi támogatás részét képezi tapasztalati szakértők (más néven sorstárs segítők) bevonása. Ők olyan emberek, akik maguk is megélték mentális nehézségeket, de már ott tartanak a felépülésben, hogy saját tapasztalataikkal, meglátásaikkal segíteni tudják sorstársaikat. Tapasztalati szakértők vezetésével működik többek között az alapítvány Hanghalló Önsegítő Csoportja is, amely hanghallással élő embereknek ad biztonságos, elfogadó, megtartó közösséget. Most két tapasztalati szakértő szemszögéből mutatjuk be, hogyan működik a sorstárs segítség, és hogy merre lehet indulni, ha valaki mentális nehézségekkel küzd. (Kérésükre a monogramjukat használjuk.)

Hogyan és miért váltatok sorstárs segítőt?

J.: A sorstárs segítőtől válásban nagy szerepet töltenek be az önsegítő csoportok, én is így indultam el ezen az úton. Az Ébredések Alapítvány hanghalló csoportjában látványosan haladtam a felépülés felé, ezért a csoportvezetők arra biztatták, hogy végez-

zem el az Alapítvány tapasztalati szakértő képzését. Azért váltam sorstárs segítőtől, hogy elmondjam azoknak, akik hasonló mentális elakadással küzdenek, hogy van kiút ebből az állapotból, és jobban lehet lenni. Jó érzéssel tölt el, hogy saját tapasztalataim megosztásával tudok segíteni a sorstársaimon. De nemcsak másoknak segítek, hanem ez a saját fejlődésemhez is hozzájárul, sokat fejlődtem annak köszönhetően, hogy sorstárs segítőt lettem.

T: Én is sokat tanultam ebből a tevékenységből. Engem a testvérem, J. győzött meg, hogy menjek el az Ébredések Alapítvány csoportjaiba, ahol ott is ragadtam, és azóta sok barátot, ismerőst szereztem ezáltal. Nagyon fontos az értő, ítéletmentes figyelem: nem mondom olyat, hogy „ezt csak túlreagálsz”. Nem érvénytelenítem a megélt tapasztalatokat. És fontos az is, hogy a megosztásra tudok reagálni együttérzéssel, azt tudom mondani, hogy igen, ezt ismerem, és tudom, milyen nehéz ezzel együtt élni. Emellett fontos a kíváncsiság is, amivel az emberek megéltései felé fordulunk.

Mit csináltak most, mint sorstárs segítők? Milyen intézményben dolgoztok?

J.: A tapasztalati szakértők különböző területeken dolgozhatnak. Én az Ébredések Alapítványban és a Budapesti Módszertani Szociális Központban (BMSZKI) dolgozom, együttműködve szociális munkásokkal, pszichológusokkal, pszichiáterekkel, igazi csapatmunka ez. Munkám magában foglal mentori tevékenységet és esetmegbeszéléseket is. Leginkább olyan hajléktalan emberekkel beszélgetek, akiknek van valamilyen mentális elakadással kapcsolatos diagnózisa, nekik tudom ajánlani a közösségi pszichiátriát. Tudok segíteni azoknak, akik hanghallók, és szeretnék megtanulni kezelni a hangjaikat, őszintén beszélgetni a hanghallás élményéről. Velük meg tudom osztani a saját történetemet, tudok nekik mesélni az önsegítő csoportokról, és abban is tudok segíteni, hogy milyen szakemberhez érdemes fordulni. Nagyon



J.: Színkavalkád

fontos, hogy én is mindig konzultálok a saját mentorommal, illetve a többi tapasztalati szakértővel is rendszeresen tartunk megbeszélést, ami nagy segítség. A munkatársaimnak is aktívan adom át a tudásomat, a BMSZKI-ban dolgozóknak egy szociális szakemberrel együtt oktatást tartunk kommunikációs készségek, asszertív kommunikáció és mentális elakadással kapcsolatos témákban.

T.: A tapasztalatok megosztása még más módon is történhet, én például már voltam élő könyv is. Én mindenkit szívesen meghallgatók, akinek ez megkönnyebbülést hoz. Sokszor nem is az a fontos, hogy tanácsot adjunk, hanem hogy elkísérjünk valakit, ha fél, vagy segítsünk neki, ha bizonytalan valamiben.

Milyen kihívásokkal néz szembe egy sorstárs segítő, mi a tapasztalatotok?

J.: Mint minden szakmában, sorstárs segítőként is szembe kell néznie az embernek nehézségekkel. A sorstárs segítő úgy végzik a munkájukat, hogy közben ők is hasonló nehézségekkel küzdenek, mint akiknek segítenek. Előfordul, hogy egy élmény hatására nekik is felerősödnek a tüneteik. Egyszer például beszélgettünk a régi élményeinkről a kórházzal kapcsolatban, és amikor később hazaértem, felerősödött a hanghallásom, és a régi érzések törtek fel bennem, ez nehéz volt.

T.: Sokszor fárasztó és nagyon igénybe vesz engem mentálisan ez a tevékenység.

Szerintetek mi az, amiért érdemes sorstárs segítőnek lenni?

T.: Miután én is megjártam a gyógyulás útját, szívesen segíték hasonló helyzetű embereknek, akik még a gyógyulásuk elején vannak. Az emberek nagyon hálásak nekünk azért, hogy megmutatjuk, nincsenek egyedül a problémáikkal, és reményt adunk nekik a személyes történetükkel.

J.: A sorstárs segítő közössége nagyon megtartó. És segíteni másokon, végigkísérni, vagy akár csak elindítani valakit a gyógyulás folyamatában, ez örömet ad nekem is.

Ha üzenhetnétek valamit sorstársaitoknak, aki mentális nehézséggel küzdenek, mi lenne az?

J.: Ha visszaemlékszem a saját felépülesemre, látom, hogy mennyit segített volna nekem, ha akkor van mellettem egy sorstárs segítő. Mindketten csak biztatni tudjuk a hasonló sorsú embereket arra, hogy keressenek segítséget, akkor is, ha nagyon nehéz, mert az igazi érték, amire később büszkének lesznek, hogy a szenvedés helyett a felépülést választották. Fontos az is, hogy türelmesek legyenek önmagukkal szemben, és ne féljenek kimondani, ami bennük van. Szerintem az Ébredések Alapítvány nagyon jó hely arra, hogy ehhez támogató közeget nyújtson.

szöveg: Erdős Anna Sára, Lentovits Lili, Radák Fanni Sára

apróhirdetés

Okosesköz

Már nem használt, de üzembépes okosesközöket gyűjtünk szerzőink és lapterjesztőink részére.

Érd.: Fedél Nélkül Szerk.

Sonkoly-Domby Annina: +3620 277 5030

fedelnelkul@fedelnelkul.hu

Kerékpár

Munkabajáráshoz kerékpárt keresek, az enyémet önhibámon kívül ellopták.

Köszönettel: Tünde (a 2637-es),

Érd.: Szabó Orsolya: +3620 314 1199

Háztartási munka

Lakhatásért cserébe háztartási munkát vállalok.

Koncz Szilvia (a 1769-es): +3630 717 0127

Okostelefon

Fiatal édesanya terjesztőnk, kisgyereke ügyeinek intézéséhez okostelefont keres.

Szabó Orsolya +3620 314 1199

Kisasztal

Tüdőbeteg férfi kisméretű, könnyű, összecsukható kerti asztalt keres.

Szabó Orsolya: +3620 314 1199

Kerti munka

Kerti munkát (kertrendezés, gyepkezelés, ásás,..) vállalok!

Szakács János (a 1705-ös):

+3620 417 0100 vagy +3630 200 5183

Hátizsák

25-40 literes hátizsákot keresek megmaradt tárgyaim tárolásához.Érdeklődni a szerkesztőségben lehet.

Sonkoly-Domby Annina: +3620 277 5030

fedelnelkul@fedelnelkul.hu

Művészkellék

Művészkellékeket gyűjtünk alkotóink részére. (Olaj, akril, pasztell, vászon, ecset, fixálók,...)

Fedél Nélkül Szerk.,

Szabó Orsolya: +3620 314 1199

muveszet@fedelnelkul.hu



Fedél Nélkül – hajléktalanok lapja

Alapította: Ungi Tibor

(a lapot hajléktalan emberek írják és terjesztik)

Kiadó: Menhely Alapítvány

Honlap: www.fedelnelkul.hu

Webshop: www.fedelnelkul.com

Facebook: www.facebook.com/FedelNelkul

HU ISSN 1416-8855

a Menhely Alapítvány számlaszáma:

11600006-00000000-95302777

adószáma:

19013213-1-42

a Fedél Nélkül számlaszáma:

11600006-00000000-95302784

International Network
of Street Papers

Szerkesztőség:

1073 Budapest, Kürt u. 4.

telefon: 06 1 322 3423

e-mail: fedelnelkul@fedelnelkul.hu

Felelős szerkesztő:

Kepe Róbert

06 20 468 2617

kepe@fedelnelkul.hu

Művészeti koordinátor:

Szabó Orsolya

06 20 314 1199

muveszet@fedelnelkul.hu

Alapítványi koordinátor:

Sonkoly-Domby Annina

06 20 277 5030

fedelnelkul@fedelnelkul.hu

A pályázati munkákat lektorálta:

Sarudi Ágnes

Layout, tördelés:

Sallai Jutka

A lap formátuma: 205*285 mm,

borító: színes, belső oldalak: fekete-fehér

Terjedelme: 20 oldal

Lapterjesztés:

kizárólag sorszámozott, fényképes, laminált

terjesztői igazolvánnyal terjeszthető.

A terjesztői igazolvány mérete: A/6,

színe: kék vagy piros.

Terjesztőink a lapot 100 forintért vásárolják meg.

Az olvasó által a lapért adott összeg adomány,

amely a terjesztőé.

Eladási ár így nincs meghatározva.

A kiadó a lap bármely részének másolásával,

terjesztésével, a benne megjelent adatok

elektronikus tárolásával és feldolgozásával

kapcsolatos minden jogot fenntart.

Nyitvatartásunk:

Lapvásárlás, terjesztői igazolvány kiadása,

új terjesztő jelentkezése:

hétfőtől péntekig: 9-12-ig

Ügyeleteinket várják észrevételeit!

Tel.: 06 1 322 3423

Kepe Róbert: 06 20 468 2617

Sonkoly-Domby Annina: 06 20 277 5030

Charles-Ferdinand Ramuz

CHARLES-FERDINAND RAMUZ GONDOLATÁNAK 1. RÉSZÉ	EZER GRAMM DUNÁNTÚLI HEGYSÉG	KILO-, RÖVIDEN RÉSZBEN BÜNHÖDŐ!	KÖVET HAJIT	ENNEK KÖVET-KEZ-TÉBEN	VITÉZ NORVÉG AUTÓK JELZESE	RÓMAI 500-AS ZÁRKA OLDALAI!	ÉRTELMI KÉPESSÉG	UGYANI RÉDCS HATÁRAI!	KERESZ-TÜL-SZÖKKEN
ÉRTE MEGY					FÉKE-ZÓDIK ZENEI STILUS				
KÖZÉPEN KOCODÓ!		CSECSE-MÓ HÓOMLÁS				VÍZBEN ALLI POSTÁS HOZZA		HAGYMA-SZELET! SAVMA-RADEKI!	
SIEMENS, RÖVIDEN	LITER, RÖVIDEN NYUGA-LÓM		MADRID DÁNIA NOB-JELE				MENY-ASSZONY VASTAG POSZTÓ		
KOMISZ. CSIBESZ. TREFÁS SZÓVAL					RITKA FERFINEV RIDEG FEM			A KÁLIUM ÉS A KÉN VEGYJELE FELIG JÓ!	
ÖLNYI GAßONA-KÖTEG				MESSZIRE SPANYOL FÖNEMES					
IMÁT ZÁRÓ SZÓ	ÍRÓ (STEPHEN) AZ IDÉZET 2. RÉSZÉ				SEMMI, NULLA KÖTÉST LAZIT				AZ ÓSZ VEGET! KÖTÉL-LETRA
			ÉRTÉKÉT VESZTŐ (FOG) ELŐBÚJIK					KISSÉ NEHEZI! TUDO-MANYAG	
DEHOGYI	BALATONI HELYSÉG HATÁRO-ZOTTSAĞ					ROVAROK ERZEK-SZERVE HAJLÉK			
EME		ÚTRA KEL DRAMÁT BEMUTAT					PÁROSAN SZEGI! EVEINK SZAMA		AZONOS IDŐBEN ZAJLÓ
PEREC-DARABI									
FEJLŐ-DESI IRÁNYZAT					KONOK ÍRÁSJEGY				
FÖLTÉ-TELEZŐ				BAR RÖVIDEN IRODALMI MŰNEM		TÜZELŐ-ANYAG ISTALLÓI ETETŐ			
RETTEGŐ				CIPÓT ELKOPTAT CUKORKA-FELE				HÁLÓING-BEN VANI! FAÁG	
FAL ELEJEI							GRAMM, RÖVIDEN LOCSÓ-LOCSÓ		NEWTON, RÖVIDEN FEKETE I GÖLYAJA
FELTÉTE-LEZÉS									
ENERGIA, RÖVIDEN	MOSOLY, GÖS ÁTLAG, RÖVIDEN						SZELLEMI SPORT SZANTÓ-ESZKÖZ		
RAKÁS BELSEJEI		FÉL GANÓ! ÜRES GYOMOR ÉRZETE				LEVES-ZÖLDSEĞ SZARNY-SZÉLEKI!			
UTAT ELHAGY					DRÁ-GALLÓ GIGA, RÖVIDEN				
LÁTNI KEZDI!									

Charles-Ferdinand Ramuz (1878 – 1947)
az egyik legismertebb svájci író
szavait idézzük.

Beküldési határidő: január 26.

A helyes megfejtést beküldők
a Pagony Kiadó Kft. könyvcsomagját
nyerhetik el.

A megfejtéseket a
Fedél Nélkül Szerkesztőség
Budapest 1073 Kürt utca 4.
postacímen vagy a
fedelnelkul@fedelnelkul.hu
elektronikus postafiókon fogadjuk.

rejtvénytípus: CsoSch Kft.

a 817. lapszámunkban megjelent rejt-
vény fősoraiban
Decimus Junius Juvenalis
ókori római költő gondolatait
találhattuk:

Az erényességet dicsérik, (1)
de az erényesség éhezik. (2)

A Pagony Kiadó Kft. könyvcsomagját
Pető Dóra olvasónk nyerte.

Nyereményeit csomagban
küldjük el.

Gratulálunk!



Puskás Zsolt Ferenc: Fohász

Buzási Sándor

AMIKOR A NAP FÉNYÉT VESZTI

Szürke tépett rongyok takarják
az ég kékjét, csak gyér fény jön át,
a fenyők odaát büszke katonák,
állnak némán komor sorfalat.

Nyugaton a szürkéséget rőt foltok
tarkítják mutatva az irányt, ahol
a Nap a lombok mögött eltűnt,
mélabús fényteleniséget hagyva ránk.

A mélyülő szürkület elveszi szemed fényét,
hívős ujjával megborzongat,
majd markába fog a sötét.

Az este fekete leplét szagatják csillagok.
Már hallani a kora éji erdő neszét.
Sápadt Hold fátylát, letéve felragyog.

2025. november, harmadik díj

Művészetbarátok!

250. lapszámunkban művészeti pályázatot hirdettünk hajléktalan emberek számára próza, vers és kép kategóriákban.

Kategóriánként és havonta 3–3 alkotást díjaz zsűrünk (20, 10 és 5 ezer forinttal).

A ma már minden hátrányos megkülönböztetés alá eső társadalmi csoport tagjai számára nyitott pályázati felhívásra félezer személytől tízezernél is több pályamunka érkezett az ország minden szegletéből. E munkákat élvezhetik lapunk hasábjain, kiállításokon, színházi előadásokon és a Fedél Nélkül Könyvek sorozat köteteiben.

Az alkotás folyamatát és a pénzdíjakat az indulás óta Olvasóink adományaiból finanszírozzuk, ezért művészeti tevékenységünkhöz támogatókat keresünk.

Legyen Ön is támogatónk!

számlaszámunk:
11600006-00000000-95302784
közlemény: adomány-művészet

további információ:
Kepe Róbert
06 20 468 2617
kepe@fedelnelkul.hu



Megjegyzés: FN – művészet

JANUÁR

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
				1	2	3
					4	
	5	6	7	8	9	10
	11	12	13	14	15	16
	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28
	29	30	31			

MÁJUS

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
					1	2
					3	
	4	5	6	7	8	9
	10	11	12	13	14	15
	16	17	18	19	20	21
	22	23	24	25	26	27
	28	29	30	31		

FEBRUÁR

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
						1
	2	3	4	5	6	7
	8	9	10	11	12	13
	14	15	16	17	18	19
	20	21	22	23	24	25
	26	27	28			

JÚNIUS

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
	1	2	3	4	5	6
	7	8	9	10	11	12
	13	14	15	16	17	18
	19	20	21	22	23	24
	25	26	27	28	29	30

MÁRCIUS

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
						1
	2	3	4	5	6	7
	8	9	10	11	12	13
	14	15	16	17	18	19
	20	21	22	23	24	25
	26	27	28	29	30	31

JÚLIUS

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
		1	2	3	4	5
	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17
	18	19	20	21	22	23
	24	25	26	27	28	29
	30	31				

ÁPRILIS

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
				1	2	3
					4	5
	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17
	18	19	20	21	22	23
	24	25	26	27	28	29
	30					

AUGUSZTUS

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
						1
					2	
	3	4	5	6	7	8
	9	10	11	12	13	14
	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26
	27	28	29	30	31	

OKTÓBER

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
				1	2	3
					4	
	5	6	7	8	9	10
	11	12	13	14	15	16
	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28
	29	30	31			

DECEMBER

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
					1	2
					3	4
	5	6	7	8	9	10
	11	12	13	14	15	16
	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28
	29	30	31			

SZEPTEMBER

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
		1	2	3	4	5
		6	7	8	9	10
	11	12	13	14	15	16
	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28
	29	30				

NOVEMBER

HÉ	KE	SZ	CS	PÉ	SZ	VA
						1
	2	3	4	5	6	7
	8	9	10	11	12	13
	14	15	16	17	18	19
	20	21	22	23	24	25
	26	27	28	29	30	

2026



Váradai Gábor: A boltyki réten